

ի ներքս ի յայրն ի մասրանն եւ այս կանոն կասարի. ՍՂ. 48. Տեր
ասաց ցիս. Առև. Մասք. Եւ Յսի. Քսի. Տնունկն եր այսպս.»: Ս. Աթոռոյս մատենադարանին Ճաշոցներէն (թ. 12 և 1863) ձե-
ռագիրներն ալ քննեցինք, կը կրկնեն միեւնոյն կանոնը եւ կը
հրահանգեն նոյն օրը երթալ Հովուանոցի եկեղեցին, եւ կատա-
րել ա'յն կանոնը զոր շինած էր Յակոբ Տեառնեղբայրը, և ապա՝
դառնալ Բեթղեհէմի Ս. Այրը «խնկօք և մոմեղինօք»: Գրչագիր
եկեղեցական մատենաք այս հրահանգը իրարմէ ընդօրինակած
են յար և նման, մինչև ԺԲ. դար, և յետոյ ալ: Զեռագիր ճա-
շոցներէ զատ մեր մատենագիրներէն ոմանք ալ կը յիշատակեն
Հովուանոցի եկեղեցին: Անանիա Շիրակացին «Երիցս երանեալ
վարդապետը» (Է. դար) իր «մնացորդք բանից» գրուածքին մէջ
(էջ 7) հետեւեալ կերպով կը յիշատակէ. «. . . քանզի գրեալ է ի
սկզբան կանոնին այսպս, քի տն Սրբոյ Յայտնաբան կասարի ի
Յունվարի, որ է վեց անոյն. ժողովին ի Հովուանոցն եւ զայս ինչ
կանոն կասարեն եւ այսա ի Բեթղեհեմ եւ ի յայրին»: Գարձեալ,
Մովսէս Կաղանկայտուացի (Է. դար) իր Պատմութեան մէջ (էջ
227-28), «Անուանք Վանօրէից, որք յերուսաղէմ են շինեալ»
խորագրով գլուխ մը ունի, ուր իբր «ականատես», Երուսաղէմի
վանքերուն և եկեղեցեաց վրայ շահեկան տեղեկութիւններ կու-
տայ, և ի մէջ այլոց կը յիշատակէ Հովուանոցի եկեղեցին, որուն
նկատմամբ իր կատարած նկարագրութիւնը՝ տեղագրական եւ
պատմական տեսակէտով մեծ կարեորութիւն ունի. իր խօս-
քերն են. «. . . եւ անի յարեւելից կուս քս Յորդանանու կողմանէ
երեք ասպարիգօք հեռի ի Բեթղեհեմ. է Հովանոց (Հովուանոց), ուր
երկու եկեղեցիք են, եւ պատարագ մասչի»: Գրիգոր Տաթևացին ալ,
իւր ճննդեան քարոզին մէջ կը յիշատակէ Հովուանոցը և կա-
տարուած կանոնը. «. . . վասն այսորիկ այսօր նախ ի Հովուանոցն
ընթանալ, որ է հասարակ տեղի տուրք ժամատունն, ուր քանաւոր
հօսքս եւք ժողովեալք եւ ասեւք Մարտն . . . եւ այս երբան առ
Մարտն ի յայրն ի տեղի ծննդեան. վասն զի ի յայրն ծնաւ Քրիստոս
Փրկիչն, եւ ի մարտն եղաւ, եւ հովիւքն ընթացան» (Զմբան հատոր,
էջ 31-32):